

SECȚIUNEA 8

Spiritualitatea ca proces:

**A fi versus a face;
Proces versus produs**

Capitolul 21

Spiritualitatea ca proces

Proces Versus Prodes

În societatea noastră tindem din ce în ce mai mult să fim performeri ai unor acțiuni decât ființe umane. Lumea ne spune că ceea ce înfăptuim și ducem până la capăt, determină cine suntem, dar Scripturile ne învață că cine suntem în Hristos ar trebui să fie temelia pentru ceea ce facem. Dinamica creșterii este mai degrabă dinspre interior spre exterior decât invers. Spiritualitatea văzută ca proces e caracterizată prin credința pe parcursul călătoriei, și nu prin experiența trecerii de la obținerea unui rezultat la altul. Ea se concentrează deasemenea pe ce înseamnă să rămâi în Hristos și să îi simți prezența.

Amintiți-vă din introducere că am creat cele 12 categorii din această carte cu scopul de a reflecta diferitele dimensiuni ale adevărului biblic, așa cum se relaționează cu experiența practică la nivel personal și corporativ. Unele dintre ele, ca de pildă spiritualitatea caracterizată prin disciplină și devoțiune, își au rădăcinile în tradițiile istorice, altele însă pur și simplu conturează aplicarea în practică a principiilor creștine. Acest lucru este adevărat mai cu seamă pentru spiritualitatea ca paradigmă, holistică și spiritualitatea văzută ca proces. Aceasta din urmă este preocupată de implicarea în ceea ce se întâmplă în momentul prezent și de procesul în care pas cu pas răspundem inițiativelor pline de iubire ale lui Dumnezeu în viața noastră.

Trăind în viitor

Pentru mulți oameni în cultura noastră, viața a devenit atât de plină de posibile scenarii viitoare, încât ziua de azi se transformă într-un obstacol deranjant în calea atingerii zilei de mâine. Așa cum a arătat Walker Percy în romanul său intitulat *Lancelot*, “E ușor să trăiești în trecut sau în viitor. Să trăiești în prezent e ca și cum te străduiești să bagi ața în ac”. În cea mai mare parte a vieții noastre avem o înclinație naturală de a ne instala în viitor, investindu-ne energia în obiective și realizări pe care sperăm să le înfăptuim în zilele care vin. Problema este că și atunci când suntem capabili să atingem aceste ținte, deja ne gândim la următorul obiectiv pe calea ce-o urmăm. În felul acesta, concentrându-ne de la un produs la altul, rareori suntem conectați la realitățile din prezent. Suntem pe deplin capabili să facem lucrul acesta decenii la rând, dar în cele din urmă ajungem la un punct în care zilele rămase în față sunt puține, iar amintirile lăsate în urmă sunt din belșug. În acest moment, mulți oameni în mod inconștient aleg să trăiască în trecut în loc de viitor.

Nu spun că a fi conectat la procesul în curs de desfășurare implică eliminarea planificării și a stabilirii unor ținte. În lipsa unei viziuni clare a rezultatelor pe care le dorim, nu ne vom mișca în direcția creării lor, indiferent că e vorba de domeniul afacerilor sau de formarea unor abilități. În *Calea minimei rezistențe*, Robert Fritz distinge între alegeri primare, secundare și fundamentale. Alegerile primare sunt alegeri care conduc la rezultate majore, iar alegerile secundare te ajută să te apropii cu un pas de rezultatul major. O alegere fundamentală este una prin care te dedici unei orientări de bază în viață, sau unei stări fundamentale. Fritz arată că e ușor ca oamenii să treacă prin viață fără o idee clară a ceea ce vor cu adevărat:

“Ce dorești?” am întrebat un bărbat în timpul unui seminar.
“Vreau să comunic cu mine însumi”, spuse el.
“Ce vei face odată ce vei fi comunicat cu tine însuși?” l-am întrebat, încercând să îl ajut să se concentreze asupra rezultatului pe care îl dorea.
“Atunci voi putea vedea ce mă trage înapoi,” răspunse el.
“Ce se va întâmpla odată ce vei fi văzut ce te trage înapoi?”
“Atunci voi putea depăși felul în care mă autosabotez”.
“Odată ce vei ști asta,” l-am întrebat din nou, “ce vei face?”
“Atunci mă voi putea opri.”
“Ce se va întâmpla când te vei opri?”
“Ei bine, asta nu știu,” a fost răspunsul.

Acest schimb de replici ilustrează două lucruri: În primul rând, mulți oameni nu știu încotro îi duce drumul lor, iar în al doilea rând, e mai bine să alegem ceea ce dorim să creăm decât să ne concentrăm pe evitarea a ceea ce nu dorim.

Din perspectivă biblică, alegerea noastră fundamentală ar trebui să fie să-L cunoaștem Domnul Isus și să devenim ca El, lucru care, la rândul lui ar trebui să contureze alegerile noastre primare și secundare în viață. Această alegere fundamentală este compatibilă cu trăirea în prezent, singurul punct în care timpul intersectează eternitatea. Această aspirație ne animă prezentul, ne face atenți la procesul experiențelor zilnice și ne susține planurile.

Prin contrast, o alegere fundamentală nebiblică (fie implicită, fie voită) nu ne va mulțumi niciodată deoarece nu va răspunde nevoii noastre celei mai profunde, ca oameni creați să își cunoască și să se bucure de Creatorul lor. În această situație lipsa noastră de mulțumire în prezent ne va face să ne gândim că va fi găsită în viitor – de aici o viață axată pe obținerea de rezultate.

O călătorie pas-cu-pas

Cea mai buna metaforă a vieții în general și a vieții spirituale în particular este aceea a unei călătorii. Literatura abundă în această imagine (de exemplu cartea lui John Bunyan

Călătoria Creștinului). Urmând Calea (Faptele Apostolilor 9:2, 19:9, 19:23, 22:4, 24:14,22), luăm parte la o căutare, o călătorie, o odisee, un pelerinaj. Dacă Îl urmăm pe Hristos, suntem conduși spre acasă, însă în timpul călătoriei sunt etape de parcurs și lecții de învățat. Din acest motiv, este greșit să privești viața spirituală ca pe o condiție sau ca pe o stare la care se poate ajunge printr-o combinație de tehnică și informație. A-L urma pe Hristos înseamnă să pătrundem în teritorii necunoscute nouă, să ne bazăm pe îndrumarea Sa care are un scop, pe slava lui atunci când pășim alături de drum și pe prezența Lui când ne simțim singuri. Înseamnă să învățăm să răspundem la grija providențială a lui Dumnezeu în moduri tot mai profunde și să acceptăm caracterul trecător al existenței pământești, cu nesiguranța, dezavantajele, dezamăgirile, surprizele și bucuriile sale. Înseamnă să ne amintim că suntem într-un proces de conformare treptată la imaginea lui Hristos astfel încât să îi putem iubi și ajuta și pe alții în timpul călătoriei.

Din această perspectivă, cel mai important aspect al existenței pământești constă în pregătirea noastră pentru viața veșnică în ceruri. (De Vern F. Fromke, *Ultima Intenție* și Paul E. Billheimer, *Sortit a sta pe tron*). În această viață ne poticnim în multe feluri (Iacov 3:2) pentru că încă suntem în timpul procesului – sfințirea noastră nu e încă încheiată sau completă. Sfințirea este atât un eveniment punctual (am fost sfințiți când ne-am dăruit lui Hristos; 1Corinteni 6:11) cât și un proces evolutiv (devenim sfințiți; Romani 12:2; Filipeni 2-3; 1 Ioan 2:28). Formarea spirituală este procesul continuu care se desfășoară pe întreaga durată a vieții prin care devenim în duh și fapte noile creații care suntem deja în Hristos (2 Corinteni 5:17); este revelarea a ceea ce Dumnezeu a lucrat deja în noi (Filipeni 2:12-13)

Viața creștină nu înseamnă conformare la un standard general de sfințenie, ci un proces parcurs pas cu pas. Acest proces de răspuns personal la ceea ce Domnul Dumnezeu

face în viețile noastre, e mai important decât produsul vizibil. Îmi amintesc un credincios care în entuziasmul său de a-l fi găsit pe Hristos, uneori înjura când se ruga. În conformitate cu lunga listă de “așa da” și “așa nu“, a legalismului extins, cu inventarul său de interdicții (cinci vulgare, nouă rele, douăsprezece murdare) și de fapte admise, o astfel de persoană ar fi catalogată drept lumească și neascultătoare. Dar eu mă raliez celor care consideră că acest nou convertit, care cunoaște puțin în ceea ce privește viața spirituală, dar care aplică în practică ceea ce cunoaște, e mai plăcut inimii lui Dumnezeu, cu rugăciunile lui neconvertite, decât o persoană foarte elocventă în rugăciunea publică, care însă adăpostește păcate nemărturisite. În acest caz, cel dintâi lasă impresia de neascultare, însă în fapt el este în ascultare comparat cu etapa în care se găsește în călătoria sa; cel din urmă lasă impresia ascultării, dar în fapt nu se conformează la ceea ce cunoaște. Aparențele exterioare sunt adeseori înșelătoare, și de aceea Domnul privește la inimă.

Rahav prostituata știa puțin despre Dumnezeul lui Israel, dar punea în practică ceea ce știa (Evrei 11:31, Iacov 2:25); Fariseii cunoșteau Scripturile, dar respingeau scopurile lui Hristos. De vreme ce viața spirituală nu e o chestiune de conformare exterioară, ea nu poate fi măsurată. În loc să ne comparăm cu alții, (2 Corinteni 10:12), este mai bine să urmărim să fim fideli propriei noastre călătorii. Sfințenia se raportează la punctul în care ne aflăm în prezent, nu la cel în care trebuie să ne aflăm în viitor.

Suntem chemați să fim ucenici ai lui Isus în trăirea împărăției, și aceasta reclamă timp și răbdare. Așa cum ilustrează evangheliile, cunoșterea și credința în Hristos reprezintă un proces dinamic (gândiți-vă la discipoli în Ioan 1, 2:11, și 16:30-31; femeia la fântână în Ioan 4; orbul din naștere în Ioan 9; și Nicodim în Ioan 3,7, și 19). Formarea spirituală este graduală și prindem contur și devenim mai reali pe măsură ce cooperăm în timpul procesului

în ani de mărunte alegeri în favoarea scopurilor lui Dumnezeu. Fiecare alegere pe care o facem, fie de ascultare, fie de rezistență, o face posibilă pe următoarea.

Crescând în har

Creșterea în virtuțile creștine precum ascultarea, răbdarea, curajul, înțelepciunea, slujirea, umilința, blândețea și dragostea, nu vine niciodată în mod automat și nu este ușoară. Ca să folosim metafora Terezei de Avila, sufletul este un castel interior în care trebuie să-L invităm pe Dumnezeu să ocupe cameră cu cameră. Aceasta reclamă să murim de mai multe ori pe parcursul călătoriei: “ Dacă voiește cineva să vină după mine, să se lepede de sine însuși, să-și ia crucea, și să Mă urmeze. Căci oricine va voi să-și scape viața o va pierde; dar oricine își va pierde viața din pricina Mea și din pricina Evangheliei, o va mântui.” (Evanghelia după Marcu 8:34-35). Progresul pe Cale necesită un devotament intenționat și permanent pe parcursul unei formări spirituale de durată.

Sarcina noastră este aceea de a ne plasa în condiții favorabile creșterii noastre și de a privi către Dumnezeu pentru formarea noastră spirituală. El are ritmuri și metode diferite pentru fiecare dintre noi. Deoarece viața interioară se maturizează și dă roade după principiul creșterii, (1 Petru 2:2; 2 Petru 3:18), timpul reprezintă o parte semnificativă a procesului. Așa cum ne învață natura, creșterea nu e uniformă – la fel ca vița de vie sau ca un copac, e posibil să crești într-o lună mai mult ca în tot restul anului. Dacă nu reușim să acceptăm acest proces inegal de dezvoltare, nu vom avea răbdare față de Dumnezeu și față de noi înșine, în timp ce așteptăm următorul pas în creșterea noastră sau următoarea infuzie de har.

Într-o cultură care promovează recompensa promptă, poate să ni se pară obositor să așteptăm răbdători timpul lui Dumnezeu. Mulți dintre noi suntem tentați să ocolim harul, și să luăm lucrurile în mâinile noastre, căutând o metodă, o tehnică, un seminar, o experiență care să ne ofere rezultatele pe care le vrem, atunci când le vrem. Dar adevărul e că suntem tot atât de incapabili să ne schimbăm doar prin propriile noastre eforturi, pe cât de incapabili suntem să îl manipulăm pe Dumnezeu să ne transforme mai repede.

În harul Său, Domnul ne invită să cooperăm cu efortul formator al Duhului Sfânt în viețile noastre, implicându-ne în disciplinele: credință, pocăință, ascultare și încredere în căile și timpul Lui. Inevitabil, timpul Său nouă ni se va părea dureros de lent, dar pe măsură ce devenim mai înțelepți, învățăm să fim mai răbdători cu procesul divin, știind că numai El singur știe de ce avem noi nevoie și când anume. Astfel, formarea spirituală e hrănită pe parcursul anilor de fidelitate disciplinată față de chemarea suverană a lui Dumnezeu. Într-adevăr, vom eșua, vom cădea în neascultare și vom face multe fapte nebunești și dureroase în timpul procesului, însă fidelitatea înseamnă să ne ridicăm și să ne întoarcem la Isus de câte ori cădem. “Ajunge zilei necazul ei” (Matei 6:34). Să lăsăm cererile obișnuite ale vieții de zi cu zi să ne conducă spre harul lui Isus, spre Dragostea lui Dumnezeu Tatăl, și împărtășirea Sfântului Duh (2 Corinteni 13:14).

Credința, Nădejdea și Dragostea

“Acum dar rămân aceste trei: credința, nădejdea și dragostea; dar cea mai mare dintre ele este dragostea” (1 Corinteni 13:13). Marile virtuți teologice ale credinței, nădejzii și dragostei încapsulează dinamica vieții spirituale în Hristos. Deși toate trei sunt legate de scopurile creatoare ale lui Dumnezeu din veșnicie în veșnicie, credința se concentrează în

mod special pe lucrarea lui Hristos de răscumpărare din trecut, nădejdea se leagă de împlinirea acestui efort în viitor, iar dragostea materializează viața lui Hristos în prezent.

Credința

Credința biblică e intrinsec legată de nădejde deoarece se bazează pe o Persoană pe care încă nu am văzut-o (vezi Romani 8:24-25 și 1 Petru 1:7-9). “Și credința este o încredere neclintită în lucrurile nădăjduite, o puternică încredințare despre lucrurile care nu se văd. ... Și fără credință este cu neputință să fim plăcuți Lui, căci cine se apropie de Dumnezeu, trebuie să creadă că El este, și că El răsplătește pe cei care-L caută” (Evrei 11:1, 6). Credința e plăcută lui Dumnezeu pentru că ea este măsura riscului pe care ni-l asumăm crezând în caracterul și în promisiunile Lui. Cei ce cred în Hristos, în fapt, “își pun ferma la mezat” pe baza pretențiilor și garanțiilor Sale; ei nădăjduiesc că El ce făgăduiește, poate să și îplinească (Romani 4:21).

Esența umblării în credință constă în a acționa cu convingerea că Dumnezeu singur știe ce e bine pentru noi, și că El singur e în stare să înfăptuiască acest lucru. Problema care apare în legătură cu credința este că ea merge în sens opus înclinației naturale și culturii omului, bazându-se pe ceva ce nu poate fi văzut și controlat. La nivel declarativ, putem spune că Dumnezeu singur știe ce e mai bine pentru noi, însă în practică suntem înclinați să ne urmăm propriile puncte de vedere, mai ales în vremuri grele.

Riscurile pe care le implică credința sunt pe placul lui Dumnezeu, deoarece onorează mărturia lui în ciuda aparențelor contrare. A. W. Tozer pune la modul acesta problema în

Rădăcina neprihănirii:

Un creștin adevărat e în orice caz o raritate. El simte dragostea supremă pentru cineva pe care nu l-a văzut niciodată; stă zilnic de vorbă în mod familiar cu Cineva pe care nu-l poate vedea; se așteaptă să meargă în cer datorită virtuților Altcuiva; se golește pe sine pentru a se umple; admite că a greșit, pentru a fi declarat corect; coboară

pentru a urca; e cel mai puternic atunci când e cel mai slab; e cel mai bogat atunci când e mai sărac, și cel mai fericit când se simte cel mai rău. Moare ca să poată trăi; abandonează pentru ca să aibă; renunță la lucruri pentru a le putea păstra; vede ceea ce nu poate fi văzut; aude ceea ce e neauzit; și cunoaște ceea ce e dincolo de orice cunoaștere.

Credința care îi e plăcută lui Dumnezeu implică trei componente: cunoaștere, încredere și acțiune.

Componenta 1: Cunoașterea

Dacă nu cunoaștem adevărul, acesta nu ne poate elibera. Credința în sens biblic nu se bazează pe sentimentele și opiniile noastre sau ale altora, ci pe autoritatea revelației divine. De vreme ce inima nu se poate bucura de ceea ce mintea respinge, e important să înțelegem că credința biblică nu înseamnă un salt în întuneric, ci un pas în lumină. E o credință ce se bazează pe fapte; există răspunsuri credibile la barierele intelectuale care adeseori sunt ridicate în calea creștinismului. De exemplu, *Sunt bucuros că ai întrebat*, o carte pe care am scris-o împreună cu Larry Moody, creionează răspunsurile la douăsprezece obiecții de bază față de creștinism. Componenta cunoașterii din cadrul credinței noastre va fi îmbogățită atunci când ne reînnoim mintea cu adevărul lui Dumnezeu, și aceasta solicită disciplina de a-ți dedica în mod regulat din timpul personal, pentru lectura Scripturilor.

Componenta 2: Încrederea

Credința e atât de bună pe cât e obiectul ei. Dacă acesta merită credința noastră, el ne va susține chiar și atunci când credința noastră e mai slabă. Când eram la seminar, unul dintre profesorii mei ne-a spus povestea bunicului său, care la începutul secolului a vrut să treacă Râul Susquehanna înghețat. Fiind nesigur de grosimea stratului de gheață, a început să îl treacă cu mare grijă pe mâini și pe genunchi. Pe când se afla pe la jumătatea drumului, a

auzit un zgomot puternic ca un huruit. Uitându-se peste umăr, s-a simțit stânjenit să vadă o căruță mare trasă de patru cai trecând pe lângă el ca o furtună! Credința îi fusese slabă, însă obiectul său o merita. Nu există temelie mai demnă de încredere pentru credința noastră decât Hristos, Stânca și Ancora sufletului nostru. Când ne punem încrederea în El, putem fi siguri că ne va purta în siguranță până la malul celălalt.

Componenta 3: Acțiunea

Cunoașterea și încrederea sunt cel mai bine înfățișate în acțiune. Indiferent de ceea ce spunem, faptele noastre vor scoate la lumină ceea ce în inimile noastre credem și nădăjduim cu adevărat. Credința în Hristos se caracterizează prin faptul că ea crește prin acte de ascultare, iar o credință ascultătoare duce la o mai profundă cunoaștere a lui Dumnezeu. Așadar există o relație reciprocă între aceste componente ale credinței, cunoașterea și acțiunea; cu cât mai bine Îl cunoaștem, cu atât mai mult vrem să Îl ascultăm, și cu cât mai mult Îl ascultăm, cu atât mai mult Îl vom cunoaște. Totul depinde de lucrul în care ne încredem. Dacă ne încredem în propria noastră înțelepciune, mâinile ne sunt prea pline de noi înșine pentru a primi darurile lui Dumnezeu. Doar atunci când ne golim mâinile de încrederea în noi înșine, de neprihănirea datorată nouă, de autocompătimire, și de alte păcate ale firii, atuncea doar vor fi ele suficient de goale pentru a primi în noi viața lui Hristos, și pentru a o arăta și altora.

Nădejdea

Cu câțiva ani în urmă, am luat parte la funeraliile unuia dintre cei mai extraordinari oameni pe care i-am cunoscut vreodată. La câteva luni după ce și-a încredințat viața lui Hristos, Emily Meredith a fost diagnosticată cu o tumoare pe creier. Curajul, dragostea,

nădejdea și pacea de care a dat dovadă pe parcursul următorilor cinci ani, ar putea fi explicate doar de puterea Duhului Sfânt în viața ei. În ciuda chinului ei, nimeni nu a auzit-o lamentându-se vreodată. Viața ei asemănătoare vieții lui Hristos a avut un impact de neșters asupra a sute de oameni, iar în jurul vârstei de 21 de ani își atinsese scopul pentru care fusese trimisă și era pregătită pentru a merge acasă în ceruri. În timp ce familia îi plângea plecarea, întristarea lor era alinată de o speranță de neclintit în promisiunile și caracterul lui Dumnezeu (1 Tesaloniceni 4:13-18).

Nădejdea e un factor biblic puternic motivant pentru că are legătură cu promisiunea câștigului pe termen lung. Tocmai am remarcat faptul că credința și nădejdea sunt interconectate; credința își asumă riscul de a pune angajamentul mai presus de cunoaștere, iar nădejdea ne dă motivul pentru care ne asumăm riscurile legate de credință. Fiecare dintre bărbații și femeile credincioase enumerați în Evrei 11, a înțeles că Dumnezeu îi răsplătește pe aceia care-L caută și care au riscat ce este trecător pentru a câștiga ce este veșnic. De exemplu, Moise a ales să suporte un tratament rău stând alături de oamenii lui Dumnezeu, mai bine decât să se bucure de plăcerile trecătoare ale păcatului, deoarece a considerat ocara lui Hristos ca fiind o bogăție mai mare decât comorile Egiptului; pentru că *avea ochii pironiți spre răsplătire* (Evrei 11:25-26).

Speranța lumească ne spune să urmărim plăceri trecătoare, însă nădejdea biblică ne previne să nu ne vindem atât de ieftin. Dumnezeu ne cheamă să ne dedicăm acelor lucruri care vor dura și care nu ne vor dezamăgi în cele din urmă. Dacă ne îndreptăm sufletele către cele veșnice, ne vom bucura totodată și de ceea ce este trecător; dar dacă preocuparea noastră principală o constituie lucrurile trecătoare, le vom pierde atât pe unele cât și pe celelalte.

În utila lor lucrare, *Ghidul profanului de aplicare a Bibliei*, Walt Henrichsen și Gayle Jackson descriu 4 tipuri de oameni: cei fără nădejde, cei cu nădejde greșit orientată, cei cu nădejde incorect definită și cei cu nădejde adevărată.

1. Cei fără nădejde

Puțini sunt oamenii care pot trăi mult timp fără o speranță. Venerabilul Bede a înfățișat existența umană lipsită de înviere, precum zborul unei păsări venită din beznă totală prin fereastra care dă într-o sală de bal minunat luminată, doar pentru o trecere fulgerătoare prin lumina și muzica încăperii, pentru ca apoi să zboare din nou printr-o altă fereastră afară în întunericul nopții. Dacă tot ceea ce există se reduce la acest Pământ, viața e un episod scurt ce se desfășoară între două incertitudini; plasează în derizoriu aspirațiile și dorințele noastre pentru mai mult decât pare să ofere planeta aceasta. Unii existențialiști ne sfătuiesc să acceptăm ideea că viața e lipsită de sens și să trăim cu îndrăzneală în ciuda absurdității existenței. Însă nimeni nu poate trăi în mod complet, consistent, având o filozofie atât de lipsită de speranță.

2. Cei cu nădejde greșit orientată

Majoritatea oamenilor trăiesc cu o speranță, cu un motiv pentru care se trezesc în fiecare dimineață și își duc viața mai departe. Sunt lipsite de profunzime și inadecvate lucrurile în care majoritatea oamenilor își pun credința și nădejdea. Atunci când bărbații, pe de o parte, își pun speranța în bani, putere și statut social pentru a-și dovedi lor înșiși valoarea și împlinirea proprie, vor descoperi, precum mulți alții înaintea lor, că aceste lucruri îi vor dezamăgi. Iar când femeile, pe de altă parte, își pun speranța, în primul rând în familie, în bunurile materiale sau statutul social pentru a-și satisface nevoia de siguranță și recunoaștere, vor fi la rândul lor dezamăgite.

Însă aceia care Îl cunosc pe Isus, cu siguranță nu vor fi atinși de problemele nădejzii greșit orientate. Mulți au căzut în capcana nădejzii că Isus reprezintă eterna lor mântuire, și a speranței că această lume le oferă restul. Eu cred că motivul pentru care multi pot înghiți cămila eternității dar strecoară temporalul, este că acest Pământ pare atât de tangibil, pe când cerul pare atât neclar și îndepărtat. Având aceasta în minte, nu îți trebuie atâta credință în Hristos pentru viața de apoi, cât ai nevoie de credință pentru această viață.

3. Cei cu nădejde incorect definită

Bob Hope a povestit cum a fost odată într-un avion care a fost lovit de fulger. “Faceți ceva religios!” țipă o doamnă micuță, mai în vârstă. “Asta am și făcut”, i-am răspuns în glumă. “Am luat o colecție completă”. Oamenii tind să “facă ceva religios” în situații limită. Am ascultat mărturia unui om de afaceri din Atlanta care descria o experiență pe care a avut-o înainte să își pună încrederea în Hristos. Stătea la hotelul Hilton, în Las Vegas, când a izbucnit un incendiu în hotel. Crezând că avea să moară, a strigat către Dumnezeu cerându-I să îl scape. Mai târziu, gândindu-se la acea experiență înspăimântătoare, realizează: “Nu m-am rugat Dumnezeului banilor, muncii, golfului sau familiei”. Doar în vremuri de restriște și încercare ne lămurim asupra naturii nădejzii pe care o avem (vezi Romani 5:3-5). Nădejdea care crește în circumstanțe favorabile, tinde a fi înșelătoare pentru că nu e verificată. Dar Dumnezeu folosește vremuri de încercare și șanse scăzute pentru a ne dezvolta nădejdea care nu ne va dezamăgi.

4. Cei cu nădejde adevărată

Singurul fundament solid pentru speranța noastră este caracterul care nu se schimbă al Dumnezeului celui viu. Atunci când ne găsim refugiul în Hristos, ne însușim acea speranță care este o ancoră pentru suflet, o speranță care nu ne va dezamăgi pentru că este atât sigură

cât și statornică (Evrei 6:18-19, Petru 2:6). Această nădejde biblică ne oferă stabilitate și orientare pentru că ne îndreaptă către promisiunile lui Dumnezeu. De vreme ce aceste promisiuni sunt o exteriorizare a firii Dumnezeiești, speranța adevărată se întemeiază pe libera noastră alegere de a crede în El. Cheia credinței în El este cunoașterea Lui, iar cheia cunoașterii Lui este timpul pe care îl petrecem alături de El zi de zi.

Apostolul Pavel a trăit din plin adevărul că “lucrurile care se văd sunt trecătoare, pe când cele ce nu se văd sunt veșnice”(2 Corinteni 4:18). În același mod, eroii credinței enumerați în Evrei 11 au întâmpinat de departe promisiunile lui Dumnezeu și au tânjit după o recompensă nevăzută de ochi lumești. Credința lor era o încredere neclintită în lucrurile nădăjduite, o puternică încredințare despre lucrurile care nu se văd (Evrei 11:1).

Pavel și-a deschis inima când le-a scris sfinților din Filipi despre tânjirea sa spre absolut în relația lui cu Hristos: “Fraților, eu nu cred că l-am apucat încă; dar fac un singur lucru: uitând ce este în urma mea, și aruncându-mă spre ce este înaintea, alerg spre țintă, pentru premiul chemării cerești a lui Dumnezeu, în Hristos Isus.” (Filipeni 3:13-14)

Apostolul a evitat mocirla automulțumirii și suficienței de sine prin înțelegerea vieții spirituale ca proces ce duce către cunoașterea personală mai înaltă și mai profundă a lui Isus Hristos, Creatorul și Susținătorul tuturor lucrurilor în Ceruri și pe Pământ, a celor văzute și nevăzute (Coloseni 1:16-17). În determinarea sa de a-și atinge unicul țel, s-a concentrat spre a I se asemena tot mai mult lui Hristos.

Ordinea de zi lumească ne împovărează cu o multitudine de griji și cu “poftele altor lucruri” (Marcu 4:19) care nu pot niciodată potoli foamea spirituală a sufletului omenesc. Dar chemarea noastră e mai presus de atât. Domnul nostru vrea să dăm la o parte orice

piedică și păcatul care ne înfășoară așa de lesne, ca să putem alerga cu stăruință în cursa care ne stă înaintea, având ochii ațintiți către Isus, Căpetenia și Desăvârșirea credinței noastre (Evrei 12:1-2).

Pavel ne pune într-o disciplină care ne poate transforma viețile în profunzime: “un singur lucru fac: uitând ce este în urma mea, și aruncându-mă spre ce este înaintea, alerg spre țintă”. A. W. Tozer a scris: “trebuie să întâmpinăm ziua de azi ca și copii ai zilei de mâine. Trebuie să facem față incertitudinilor acestei lumi cu certitudinea lumii ce va să vie.”

Prea mulți dintre noi permit prezentului să fie dominat de regretele și succesele trecutului. Pavel a învățat să uite în mod voit trecutul, nu în sensul de a-și șterge lucrurile din memorie, ci refuzând să dea voie trecutului să controleze prezentul. Dacă ar fi fost mulțumit de succesele sale din Iudaism, ar fi fost înclinat să se încreadă mai degrabă în eforturile trupului decât în slava lui Hristos. Dacă ar fi continuat să își revadă eșecurile și neajunsurile, ar fi fost ținut de un sentiment de nepotrivire și descurajare.

Cu toții am spus și am făcut lucruri pe care ne dorim să nu le fi făcut sau să le putem schimba. În proporții diferite, am trăit deasemenea dureri cauzate de nedreptate și respingere. Deși nu putem schimba trecutul, putem schimba felul în care înțelegem trecutul acceptând dragostea necondiționată a lui Hristos care ne binecuvântează cu iertare, vindecare și refacere. Scripturile ne îndeamnă să depășim sclavia trecutului, trăind în lumina viitorului, spre care suntem chemați. Trecutul este inalterabil, însă viața noastră prezentă are o influență directă asupra vieții noastre în veșnicie. Atunci când învățăm să ne privim trecutul din perspectiva viitorului, realizăm că trecutul nostru are însemnătate, însă viitorul ne schimbă

trecutul și definește cine suntem. Astfel, evităm să cădem în capcana eternei negări sau a eternului regret.

De aceea Pavel a completat: “aruncându-mă spre ce este înainte, alerg spre țintă, pentru premiul chemării cerești a lui Dumnezeu, în Hristos Isus.” Aceasta este metafora alergătorului care își încoardă trupul în determinarea lui de a câștiga cursa. Viața apostolului a avut un singur scop care a modelat toate acțiunile sale. Precum un atlet într-o întrecere, a avut o țintă clar definită și și-a impus o disciplină care să îi permită să își atingă această țintă. Însă premiul pe care îl avea în minte nu era o cunună de lauri vestejită; era recompensa chemării cerești a lui Dumnezeu în Hristos Isus. În altă parte a scris “Toți cei ce se luptă la jocurile de obște, se supun la tot felul de înfrânări. Și ei fac lucrul acesta ca să capete o cunună, care se poate vesteji: noi să facem lucrul acesta pentru o cunună, care nu se poate vesteji. Eu, deci, alerg, dar nu ca și cum nu aș ști încotro alerg.”(1 Corinteni 9:25-26; vezi Faptele Apostolilor 20:24; Timotei 4:7-8).

Dacă am da dovadă de același zel în umblarea noastră cu Dumnezeu ca și atunci când facem sport sau alte activități favorite, mulți dintre noi am fi mult mai înainte în cursă. E nevoie de timp și disciplină pentru ca să „alergăm cu stăruință în cursa care ne stă înainte”, dar această disciplină trebuie pusă în contextul nădejzii transcendente și a dependenței de Duhul lui Hristos care trăiește în noi și ne face capabili să alergăm înspre victoria Lui.

Astfel, sensul prezentului este influențat în mare parte de modul în care ne înțelegem destinul. Există două versuri din Iliada lui Homer care par să surprindă esența viziunii asupra lumii din mitologia greacă: „În acest fel torc zeii firul vieții pentru nefericiții muritori, încât trăim o viață plină de nefericire, dar zeii înșiși nu cunosc întristarea”. Noi trăim în nefericire

iar moartea pune capăt la tot – cu o astfel de perspectivă nu e surprinzător faptul că mulți gânditori greci au căutat să se refugieze din absurditate în variații ale Stoicismului și Epicurianismului. Însă pentru cel ce crede în Hristos, înțelesul și scopul ultim, fundamental al existenței este să ajungă în Împărăția veșnică a lui Dumnezeu. Fiecare zi de azi trăită în Hristos poate fi însuflețită de spiritualitatea escatologică a nădejdi.

Dragostea

Evanghelia abordează problema vinovăției legate de trecut și a neliniștii față de viitor. În Hristos, ne bucurăm de iertarea păcatelor (trecut) și de anticiparea vieții în Ceruri (viitor). Din nefericire, adeseori aici ne oprim. Însă evanghelia reprezintă mai mult decât iertare și viață veșnică: ea este totodată puterea prin care trăirea în Împărăție se manifestă în prezent. Așa cum l-am auzit pe Darell Bock punând problema, evanghelia este șansa pe care ne-o oferă Dumnezeu prin puterea Lui, de a ne transforma în ceea ce eram sortiți a fi. În Hristos am fost eliberați de sclavia trecutului și de temerea de viitor, astfel încât să ne putem bucura de libertatea de a putea profita de oportunitățile prezentului. Evanghelia nu are o conotație negativă legată de ținerea păcatului la distanță, ci o conotație pozitivă, referitoare la umblarea cu Hristos și la ajutorul și dragostea pentru semenii, prin El.

Sângele lui Hristos a fost plata pentru păcatul nostru, crucea Lui învinge puterea păcatului, și învierea în Hristos va înlătura păcatul. Trăim astăzi între cruce și înviere, și chiar acum, viața de după înviere a lui Hristos ne dă putere să trăim și să iubim în prezent. Am fost altoiți în viața Domnului înălțat la Cer, și ca “părtași ai firii Dumnezeiești” (2 Petru 1:4), viața noastră este “ascunsă cu Hristos în Dumnezeu” (Coloseni 3:3). Aceasta face posibilă pentru noi legătura intimă între credință și practică, între a fi și a face, astfel încât ceea ce Dumnezeu a făcut deja în viața noastră interioară să devină prin lucrarea Sa de transformare a

noastră, tot mai vizibil în viața noastră exterioară. Astfel nădejdea viitorului nostru în glorie poate fi inclusă prin credință, în viața noastră prezentă.

Viața *în* Hristos este viața *lui* Hristos în noi – însușită în trecut, activă în prezent și anticipând viitorul. “Acum dar rămân aceste trei: credința, nădejdea și dragostea; dar cea mai mare dintre ele este dragostea” (1 Corinteni 13:13). Dragostea este cea mai mare virtute pentru că ea este aplicarea practică a credinței și a nădejzii la relațiile noastre din prezent.

CREDINȚĂ	⇔ DRAGOSTE ⇔	NĂDEJDE
Însușită în TRECUT	Activă în PREZENT	Anticipând VIITORUL
Iertare și Har (Evanghelii)	Dragoste și Comunitate (Fapt)	Scop și Nădejde (Epistole)
Mântuire	Sfințire	Glorificare
Pozițional (Eliberare de pedeapsa păcatului)	Progresiv (Eliberare de puterea păcatului)	Final (Eliberare de prezența păcatului)
Semnificație	Satisfacție	Siguranță
Retrospecție	Introspecție	Previziune
Istorie	Istoria noastră	Istoria Lui
Smerenie	Ascultare	Încredere
Cunoaștere	Faptă	Existență
Minte	Voință	Emoții
Vedere	Purtare	Așteptare
Viață	Dragoste	Lumină

De vreme ce viața veșnică este o trăsătură nouă și manifestă a vieții noastre, care va dura veșnic, călătoria de transformare spirituală cu durerile și bucuriile sale, cu eșecurile și progresele sale, este un proces prin care această nouă creație devine tot mai vizibilă.

Capitolul 22

Spiritualitatea ca proces

A fi versus a face

Probabil amenințarea cea mai mare în ceea ce privește aplicarea acestor adevăruri referitoare la spiritualitatea văzută ca proces, este supraaglomerarea care izvorăște din felul în care ne definim prin prisma realizărilor și împlinirilor noastre. Trăim într-o cultură orientată către viitor, care înțelege timpul de foarte multe ori în funcție de eficiență și productivitate. Suntem mai înclinați ca niciodată să utilizăm timpul pentru obținerea de rezultate decât pentru întărirea relațiilor.

Problema supraaglomerării

Religia societății civile din America venerază zeul progresului și ne motivează să devenim mai competitivi, să reușim și să câștigăm, doar de dragul de a fi competitivi, de a reuși și de a câștiga. Viața oamenilor în lumea businessului a fost pitoresc descrisă în termeni de “lovește și fugi”, “uneltește și planifică”, “ferește-te și aruncă-te”, “aleargă și împușcă”, “izbește și blochează”, “mișcă-te și tremură”, “dezghioacă și țopăie”.

Filozoful docher Eric Hoffer a scris “Suntem atenționați să nu ne pierdem vremea, dar suntem crescuți astfel încât ne risipim viața“. Acest lucru e evident în existența tragică a

multor oameni care în prima parte a vieții își risipesc sănătatea căutând bogăția, iar în cealaltă jumătate, își cheltuie averea căutând sănătatea.

Asociații mei Len Sykes leagă problema supraaglomerării de 5 aspecte:

--*Acasă.* Ratăm oportunitățile de a stabili relații atunci când suntem dominați de activități excesive. Luați în calcul un inventar de activități precum privitul la televizor, temele și activitățile sportive ale copiilor, întâlnirile, timpul petrecut la calculator, etc., și observați cum unele dintre acestea pot și ar trebui minimalizate, reduse la strictul necesar. Deuteronom 6:5-9 îi îndeamnă pe părinți să îl cunoască și să îl iubească pe Dumnezeu și să-și învețe copiii despre el “când vei fi acasă, când vei pleca în călătorie, când te vei culca și când te vei scula.” Dumnezeu a intenționat casa să fie templu al dezvoltării spirituale și personale într-un mediu relațional de dragoste și acceptare reciprocă. Aceasta necesită un proces continuu care implică timpul petrecut împreună alocat atât activităților formale cât și celor spontane.

--*La muncă.* Greșeala de a căuta siguranță și semnificație în muncă mai degrabă decât în Dumnezeu, alături de căutarea tensionată pentru a obține mai multe din bunurile materiale ale acestei lumi - acestea sunt forțele care ne conduc către idolatria materialismului și a supraaglomerării. Dacă nu avem suficient timp pentru a cultiva o relație de calitate cu Dumnezeu, cu partenerul și cu copiii noștri, atunci lucrăm prea mult și prea din greu. Așa cum a spus Gordon Dahl “cei mai mulți americani din clasa de mijloc tind să-și venerateze munca, să muncească atunci când se joacă și să se joace atunci când se roagă.”

--*În timpul liber.* Abordări laborioase ale timpului liber și vacanțelor ne pot seca de viață și ne pot împiedica să ne bucurăm de reînnoirea personală și relațională. Principiul

sabatic al refacerii prin “timpul destinat doar ființării” oferă un ritm echilibrat al muncii și odihnei.

-- *În munca în biserică/misiune.* Aceasta poate deveni încă un spațiu al supraaglomerării și al frustrării, mai ales când abordăm activități și ne asumăm responsabilități cu scopul de a mulțumi oamenii și de a răspunde așteptărilor lor. Nu fiecare nevoie și solicitare vine de la Dumnezeu.

-- *În umblarea cu Dumnezeu.* Activitățile prea multe ne sustrag și ne fură timpul necesar creării unei intimități cu Dumnezeu. Avem deseori tendința să definim relația noastră cu Dumnezeu în coordonatele a ceea ce facem pentru El, mai degrabă decât în cele ale timpului petrecut cu El.

Iată câteva sugestii care vor îmbunătăți viața de zi cu zi în fața Domnului:

- Ca și Isus, trebuie să-ți dezvolți o înțelegere clară a misiunii tale astfel încât să poți să-ți folosești timpul păstrând în minte chemarea lui Dumnezeu. Trebuie deasemenea să-ți înțelegi limitele astfel încât să-ți gestionezi timpul petrecut cu Tatăl pentru refacerea resurselor tale interioare. Sunt o mulțime de lucruri bune pe care le poți face, însă binele poate deveni inamicul mai binelui.
- Eliberează-te din sclavia părerilor, agendei și așteptărilor celorlalți în ceea ce te privește. Învață să refuzi invitațiile și solicitările care te pot flata, însă îți pot epuiza timpul și energia.
- Caută echilibrul între odihnă și muncă, reîncărcare și descărcarea energiei, între adâncime și lățime, interioritate și exterioritate, între reflecție și acțiune, gândire și aplicare în practică, între mulțumire și realizări.
- Întreabă-te cât de mult e destul. Dorințele neînfrânateucid mulțumirea și ne conduc la o și mai mare supraaglomerare.
- Rezistă tentației de a lăsa munca să invadeze teritoriul odihnei.
- Caută modalități de a-ți diminua angajamentele astfel încât să nu faci o mulțime de lucruri de mântuială, în loc să rezolvi mai puține, dar să faci o treabă excelentă. Între dorința de a fi pe placul lui Dumnezeu și căutarea succesului există o tensiune, pe care vom fi tentați să o rezolvăm punând goanei după succes un înveliș spiritual. E mai bine să faci totul pentru slava lui Dumnezeu (1 Corinteni 10:31) decât pentru a primi laude de la oameni.

- Pricepe că pentru odihnă îți trebuie credință, pentru că din punct de vedere lumesc, pare neproductivă. Deoarece “produsul” timpului petrecut pentru dezvoltarea relației tale cu Dumnezeu și cu oamenii nu poate fi măsurat, petrecerea într-un asemenea mod a unui timp îndelungat presupune un risc.
- Gestionează-ți timpul, rezervându-ți din vreme timp pentru lucrurile importante, care ar putea fi uitate în măcinarea zilnică. Dacă nu înveți cum să faci ca lucrurile urgente să devină secundare celor importante, cele importante vor fi înghițite de cele urgente.
- Fii conștient de tendința omenească de a evita o autoexaminare onestă în prezența lui Dumnezeu. Mulți oameni caută diversiuni, distragerea atenției și supraaglomerarea pentru a ocoli această întâlnire.
- Încearcă să trăiești fiecare moment și să nu ții atât de strâns de planurile pe termen lung. “Cel mai important lucru în viață nu e să distingi ce se întrevede în depărtare, ci să faci ceea ce îți apare cu claritate în față” (Thomas Carlyle).
- Fii conștient de distincția dintre *chronos* (evenimente zilnice, în ordine cronologică) și *kairos* (oportunități și întâmplări speciale). Caută să fii pe fază ca să profiți de cât mai multe din șansele sau momentele *kairos* pe care Dumnezeu în mod providențial ți le oferă (Efeseni 5:16; Coloseni 4:5), pentru că lucrul cel mai important pe care-l faci în cursul unei zile poate că nici nu se afla pe agenda ta. Fii pregătit “la timp și ne la timp” (2 Timotei 4:2) să răscumperi momentele speciale pe care Dumnezeu ți le trimite în calea ta. Caută să îți organizezi timpul cu larghețe pentru a aprofunda relațiile cu ceilalți, mai degrabă decât strâns, pentru a obține rezultate.
- “Oriunde te afli, fii acolo cu toată ființa ta. Trăiește deplin orice situație care crezi că e voia lui Dumnezeu” (Jim Elliott).

Obiective versus Hristos

Cu toții avem născută în noi foamea de siguranță, semnificație și satisfacție, dar lumea ne învață să căutăm aceste lucruri în locuri nepotrivite. Nu ar trebui în acest caz să ne surprindă faptul că visele și obiectivele pe care cultura le promovează, au contaminat întreaga abordare a vieții spirituale. Există cărți, seminarii și biserici creștine care au botezat agenda mass-mediei legată de urmărirea propriilor scopuri, succesului și ambiției, aplicându-le un înveliș spiritual. Mulți credincioși sunt încurajați să-și orienteze inimile asupra unor scopuri

care în fapt îi îndepărtează de Hristos. În contrast, Scriptura ne învață că sensul vieții noastre nu se găsește în căutarea sinelui, ci în chemarea de a-l cunoaște pe Dumnezeu.

Intimitate versus Activitate

Orice pește mort va fi dus de curent, însă pentru a înota împotriva curentului timpului nostru, trebuie să fim vii spiritual. Așa cum arată Noul Testament, viața adevărată în Hristos e contraculturală. Lumea ne definește prin ceea ce facem, dar Cuvântul este centrat pe ceea ce suntem în Hristos și ne spune să exprimăm acea nouă identitate prin ceea ce facem. Ceea ce suntem și ceea ce facem, sunt în mod clar interrelaționate, dar porunca biblică este esențială: ceea ce facem ar trebui să izvorască din ceea ce suntem, și nu invers. Altfel, valoarea și identitatea noastră vor fi determinate de reușitele și realizările noastre, și atunci când ne vom opri din a face ceva, vom înceta să mai avem vreo valoare. Atunci când oamenii răspund la întrebarea “Cine ești?”, spunând ceea ce fac, lumea spune în replică “Și ce ai făcut în ultima vreme?”

În Hristos găsim o temelie sigură și de nezdruccinat a valorii și demnității noastre, pentru că acestea se întemeiază pe ceea ce Dumnezeu Însuși a făcut pentru noi și în noi. Fiind re-creați și încorporați în viața glorificată a lui Hristos înălțat, Dumnezeu a pătruns până la rădăcinile ființei noastre și ne-a dat o nouă natură. De aceea, *a fi* ar trebui să aibă întâietate față de *a face*, și să se oglindească în ceea ce facem. Această interacțiune echilibrată s-ar pierde dacă le-am despărți pe cele două. Prietenul meu Skip Kazmarek ne avertizează asupra acestei disjuncții și ilustrează aceasta cu caricatura în care un bărbat stă întins pe canapea, iar alături de el stă un “Gangster Psiholog” (după cum arată diploma de pe perete). Iar psihologul spune: “Ei bine, doar pentru un jaf, o crimă sau un viol, nu înseamnă că ești un *om* rău.” Nu suntem entități dezmembrate, decuplate, retezate. Minte, trupul și spiritul coexistă

într-o integralitate. Modul în care acționăm afectează modul în care gândim, iar acesta afectează relația noastră cu Dumnezeu. Există un concept foarte periculos căruia uneori ne aservim, potrivit căruia ne gândim la noi înșine ca “fiind” într-un anumit fel, în timp ce continuăm să “facem” exact opusul.

Astfel, acțiunile exterioare ar trebui să derive din realitatea interioară, iar aceasta reclamă un ritm al singurătății și al angajamentului, al recuperării și aplicației practice, al intimității cu Hristos și activității în lume. Viața lui Isus ilustrează acest tipar al căutării duratei relevante de timp petrecut în singurătate cu Tatăl (Luca 5:16; Marcu 1:35; 6:31) astfel încât El să aibă puterea și echilibrul interior pentru a face față presiunilor exterioare la care prietenii și dușmanii îl supun. Cei care lucrează și slujesc fără o recuperare adecvată realizată prin rugăciune și meditație, nu au resursele interioare necesare pentru a face evidentă roada Duhului într-o lume invadată de stres. În momentele de liniște ale vieții devoționale obținem perspectiva și puterea de care avem nevoie pentru a trăi cu caracter și stăpânire de sine în contextul solicitărilor zilnice. “În liniște¹ și odihnă va fi mântuirea voastră, în seninătate și încredere va fi tăria voastră” (Isaia 30:15).

A fi	A face
Intimitate cu Hristos	Activitate în Lume
Singurătate	Implicare
Supunere	Slujire
Interioritate	Exterioritate
Chemare relațională	Chemare pentru a domina
Chemare	Caracter
Invizibil	Vizibil
Viața reală, adevărată	Viața reflectată
Refacerea Energiei Spirituale	Aplicația practică a Energiei Spirituale

¹ *Liniște* a fost folosit în traducerea în limba română pentru cuvântul *poenitent* (*repentance* în limba engleză).

Perspectivă	Practică
Odihnă	Muncă

În acest tabel, viața reală, adevărată evidențiată în coloana din stânga ar trebui să energizeze viața reflectată din partea dreaptă a tabelului. Problema e că oamenii de regulă abordează viața spirituală în termenii cuprinși în coloana din dreapta, presupunând că acțiunile și slujirea lor îi va conduce către intimitate în relația lor cu Dumnezeu. În vreme ce porunca cea mai mare ne cere să-L iubim pe Domnul Dumnezeu nostru cu toată inima, cu tot sufletul, cu tot cugetul și cu toată puterea noastră (Marcu 12:30), suntem înclinați să inversăm ordinea, crezând că putem merge din afară spre înăuntru, mai degrabă decât dinăuntru în afară. În loc ca viața de slujire să decurgă din relația noastră cu Dumnezeu, mulți presupun că, de fapt, viața de slujire va determina relația lor cu Dumnezeu.

Problemele eterne ale perfecționismului și legalismului izvorăsc din această perspectivă asupra vieții spirituale, ca o serie de îndatoriri și sarcini de realizat. Legalismul e o boală spirituală care a îmbolnăvit biserica de la începuturile ei. Nu-mi amintesc să fi întâlnit un creștin legalist care să fi fost marcat de o mare bucurie. Aceasta deoarece legalistii încearcă să atingă prin propriile lor eforturi, un standard de performanță impus din exterior, în speranța că acesta le va asigura într-un fel sau altul un merit în fața lui Dumnezeu și a semenilor. Aceasta dă naștere la insecuritate, frustrare, negare și eșec pentru următoarele motive:

-- Scripturile ne spun că nu putem face nimic pentru a câștiga bunăvoința lui Dumnezeu, de vreme ce toate eforturile noastre eșuează în încercarea de a atinge caracterul și neprihănirea Sa (Romani 3:23; Tit 3:5-7).

--Așa cum nici una din faptele noastre nu Îl va face pe Dumnezeu să ne iubească mai mult, e la fel de adevărat că nu există nici un lucru la care ne putem gândi, pe care să-l putem spune sau face, care să Îl facă pe Dumnezeu să ne iubească mai puțin (Romani 5:6-10).

-- Creșterea spirituală este realizată prin viața lui Hristos în noi, nu prin încercările noastre de a crea viață. Responsabilitatea noastră este aceea de a umbla cârmuiți de Duhul și nu după poftele firii pământești (Galateni 2:20; 5:16-25).

--Accentul vieții creștine nu trebuie pus pe fapte și acțiuni, ci pe relație; ea nu se concentrează pe un rezultat, ci pe o Persoană. E o chestiune de a rămâne în Hristos Isus (Ioan 15:1-10) mai degrabă decât de îndeplinire a unui set de formule religioase.

Noul Testament ne învață că devotamentul față de Hristos a înlocuit devotamentul față de Lege (Romani 7:3-4), dar există o tendință umană de a-L evita pe Dumnezeu prin intermediul unor substituiți religioși. Multora le scapă faptul că în timp ce intimitatea cu Hristos duce la sfințenie, încercările de a fi sfânt nu ne conduc în mod automat spre intimitate. Sfințirea nu se datorează comportamentului moral, ci harului unei relații cu Hristos. Dacă ratăm acest lucru, vom fi mânați către cauze mai degrabă decât chemați spre Hristos, iar activitatea va trece înaintea intimității. Cei care sunt mânați sunt epuizați în cele din urmă. “Dacă mă voi dedica doar cauzei umanității, curând voi fi sfârșit de oboseală și voi ajunge în acel loc unde iubirea mea șovăie; dar dacă îl voi iubi pe Isus Hristos personal și cu pasiune, pot servi umanitatea chiar dacă oamenii mă vor trata ca pe un ștergător de picioare.” (Oswald Chambers).

Iosua și Ioas

Viețile lui Iosua și Ioas ilustrează grăitor contrastul dintre “a fi chemat” și “a fi mânat”. Patru scene din viața lui Iosua sunt relevante pentru inima acestui om credincios. În prima scenă, Iosua se află împreună cu Moise la cortul întâlnirii. Și când intra Moise în cort, stâlpul de nor se pogora și se oprea la ușa cortului, și Domnul vorbea cu Moise (Exodul 33:7-10). Cheia vieții lui Iosua este revelată în Exod 33:11: “Domnul vorbea cu Moise față în față, cum vorbește un om cu prietenul lui. Apoi Moise se întorcea în tabără, dar tânărul lui slujitor, Iosua, fiul lui Nun, *nu ieșea deloc din mijlocul cortului*”. Iosua a rămas în cortul întâlnirii pentru că avea pasiunea de a-l cunoaște și de a fi cu Dumnezeu. Această cunoaștere personală a lui Dumnezeu i-a fost de folos în a doua scenă, când el și Caleb au fost două dintre cele douăsprezece iscoade care au fost trimise din Cades pentru a vedea țara Canaan (Numeri 13-14). Deși toate cele douăsprezece iscoade au văzut aceleași lucruri, zece au interpretat cele văzute dintr-o perspectivă umană și au fost copleșiți de mărimea țării și de numărul locuitorilor. Doar Iosua și Caleb au văzut ceea ce aveau în față dintr-o perspectivă divină, și i-au încurajat pe oameni să se încreadă în Domnul: “Numai, nu vă răzvrățiți împotriva Domnului, și nu vă temeți de oamenii din țara aceea, căci îi vom mânca. Ei nu mai au nici un sprijin: Domnul este cu noi; nu vă temeți de ei” (Numeri 14:9). În mod tragic, oamenii au crezut concluziile înfricoșătoare ale majorității iscoadelor, și poporul lui Israel a rătăcit prin pustiu irosindu-și literalmente timpul vreme de 38 ani până când generația exodului s-a prăpădit în pustiu.

În cea de a treia scenă, Domnul îl pregătește pe Iosua să conducă generația cuceritoare în țara Canaanului. În Iosua 1:1-9, Domnul îl încurajează să fie viteaz și om ascultător al Cuvântului, care meditează asupra acestuia zi și noapte. Pentru că îl cunoștea și

il iubea pe Dumnezeu și pentru că își reînnoie mintea cu cartea legii lui Dumnezeu, Iosua a sfârșit-o bine. În a patra scenă, Iosua se apropie de sfârșitul călătoriei sale pământești, când adună poporul lui Israel și-l îndeamnă să-l slujească doar pe Domnul și să lase la o parte orice formă de idolatrie. El își încheie discursul cu vestitele cuvinte: “cât despre mine, eu și casa mea vom sluji Domnului” (Iosua 24:15). În cuvintele lui Bob Warren “Pentru că [Iosua] a petrecut mai mult timp fiindu-i prieten lui Dumnezeu decât altora, el a evitat capcana de a deveni sclavul unei activități neproductive. Dar pentru că a înțeles necesitatea intimității înaintea activității, activitatea sa a cunoscut o energie dincolo de ceea ce și-ar fi putut imagina”.

Prin contrast, Regele Ioas (2 Cronici 22:10-24:27) a fost un om care părea că a început-o bine, dar a sfârșit rău. El a fost singurul dintre toate vlăstarele regale ale casei lui Iuda care a supraviețuit complotului asasin al Ataliei, țesut în scopul obținerii tronului. După ce Ioas a fost apărut și crescut în templu de către preotul Iehoiada, Atalia a fost ucisă, și Ioas, în vârstă de 7 ani a devenit regele lui Iuda. “Ioas a făcut ce este bine înaintea Domnului în tot timpul vieții preotului Iehoiada” (24:2), și a susținut proiectul restaurării templului din Ierusalim. Dar când Iehoiada a murit, Ioas și-a plecat urechea la sfaturi proaste, a părăsit casa Domnului și a căzut pradă idolatriei. El chiar l-a omorât pe fiul lui Iehoiada când acesta l-a muștrat pentru că a uitat pe Domnul.

Ioas a fost implicat în activități “religioase” (proiectul de restaurare a templului), dar niciodată nu și-a dezvoltat o relație cu Dumnezeul lui Iehoiada. El și-a urmărit obiectivele, dar a evitat chemarea fundamentală de a-l cunoaște pe Domnul. Pentru că “activitatea evlavioasă” a anilor săi de tinerețe nu a fost niciodată întărită de intimitatea cu Domnul, el a eșuat miserabil în cele din urmă.

Este ușor să te lași prins de cauzele bune decât de cunoașterea lui Hristos. Așa cum notează Oswald Chambers “Feriți-vă de orice intră în competiție cu loialitatea pentru Isus Hristos. ... Cel mai mare rival al devoțiunii pentru Hristos este slujirea Lui.... Numim slujire ceea ce facem ca lucrare creștină; Isus Hristos numește slujire ceea ce suntem pentru El, nu ceea ce facem pentru El.... Unicul țel al chemării lui Dumnezeu este mulțumirea lui Dumnezeu, nu o chemare de a face ceva pentru El.” Scopul nostru fundamental nu este acela de a face ceva pentru Hristos, ci de a-L cunoaște; activitățile și abilitățile noastre sunt inutile pentru împărăție dacă El nu le întărește, și acest lucru nu se va întâmpla dacă le vom pune înaintea intimității cu El. Vom obosi și ne vom epuiza forțele când vom încerca să slujim în public mai mult decât putem realiza în creșterea personală.

Chiar cauzele merituose – creșterea copiilor în Domnul, construirea unei fundații pentru Hristos, cunoașterea Scripturilor, conducerea oamenilor spre Domnul, facerea de ucenici – nu ne vor susține dacă nu vom cultiva o relație personală cu Isus. Mulți credincioși cad în capcana de a se strădui să realizeze scopuri inferioare aceluia de a-L cunoaște și a-L iubi pe Dumnezeu. Când se întâmplă acest lucru, noi încercăm să facem lucrarea lui Dumnezeu cu puterile noastre și ajungem pe banda de alergat a activităților exterioare fără o viață interioară.

Este crucial să ne formăm obiceiul unor momente de relaxare în sfințenie, să ne găsim locuri liniștite și momente de intimitate cu Domnul astfel încât să putem regăsi pasiunea și intimitatea cu Hristos. În acest fel, slujirea va decurge din viața noastră cu El și activitățile și abilitățile noastre vor fi însuflețite de dependența față de puterea Lui care locuiește în noi. Această refacere și reînnoire este deosebit de importantă după perioade de activitate intensă. Când căutăm și prețuim intențiile și chemarea lui Dumnezeu, cunoașterea personală a

Domnului (cunoașterea) ne modelează caracterul (ființa) și comportamentul (fapta). Deși suntem mai înclinați să-L urmăm pe Isus în slujire decât în singurătate, timpul pe care îl petrecem cu El în “locuri pustii” (Marcu 1:35; 6:31) este cel care va întări slujirea noastră exterioară.

Trăirea Prezenței Lui

Momentele noastre singuri cu Isus n-ar trebui să se limiteze doar la locuri singuraticice - putem alege să ne bucurăm de trăirea numai noi cu El, chiar în toiul unor activități exterioare din viața de zi cu zi. Rugăciunea personală constă în rugăciune mentală (meditație și contemplație; discutate în spiritualitate plină de devoțiune), în dialog (rugăciune conversațională cu Dumnezeu; abordată în spiritualitate disciplinată), și în rugăciunea de reamintire (trăirea prezenței Lui). Această reamintire a lui Dumnezeu poate fi habituală sau faptică. Reamintirea habituală este analogă iubirii față de soț/soție sau copii, și nu necesită o stare de conștientă continuă. În același mod în care ne formăm o identitate habituală de soț, soție sau părinte, tot așa putem să cerem harul de a ne forma o stare de spirit habituală ca ucenici ai lui Isus Hristos. Reamintirea faptică implică dezvoltarea obiceiului de a ne întoarce spre Dumnezeu la intervale regulate pe întregul parcurs al zilei. Acest lucru este mai aproape de ceea ce au urmărit Fratele Lawrence, Frank Laubach și Thomas Kelly, în încercarea lor de a ajunge la o percepere tot mai conștientă a lui Dumnezeu în rutina vieții zilnice.

Observați imaginile din Scriptură care subliniază o conștientizare continuă a prezenței lui Hristos: rămâneți în Isus și lăsați cuvintele Lui să rămână în voi (Ioan 15:4-7); gândiți-vă la lucrurile Duhului (Romani 8:5-6); umblați prin Duhul (Galateni 5:16, 25); umblați după lucrurile de sus, unde Hristos șade (Coloseni 3:1-2); bucurați-vă întotdeauna, rugați-vă neîncetat, multămiți lui Dumnezeu pentru toate lucrurile (1 Tesaloniceni 5:16-18); alergați cu

stăruință în alergarea care ne stă înaintea, să ne uităm țintă la Isus (Evrei 12:1-2). Viața spirituală nu este un produs măsurabil, ci un proces dinamic.

Iată câteva sugestii pentru trăirea prezenței lui Isus:

- Înălțați “rugăciuni fulger” în diverse momente ale zilei. Acestea sunt rugăciuni foarte scurte sau notițe mentale care conștientizează prezența lui Dumnezeu, sau mijlocește pentru alții. Ele pot fi oferite atunci când vă treziți, când stați la masă, când umblați, conduceți mașina, așteptați, ascultați, și așa mai departe.
- Încercați să folosiți aceeași rugăciune scurtă pe tot parcursul unei zile, ca de exemplu Rugăciunea lui Isus (“Doamne Isuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”) sau o altă rugăciune scurtă (de exemplu “Te iubesc, Doamne”; “Îți mulțumesc pentru toate”; “Prin harul tău, Doamne”; “Mulțumesc, Isuse”).
- Rugați-vă și munciți (*ora et labora*). Îndepliniți-vă îndatoririle cu o ureche mereu ciulită la vocea lui Dumnezeu. Când combinați rugăciunea cu acțiunea, chiar sarcinile comune pot fi spiritualizate prin orientare divină. Chemați-l pe Domnul să vă însuflească munca astfel încât obișnuitul e transformat în etern.
- Acționați pentru un Singur Spectator; trăiți *coram deo* (înaintea inimii lui Dumnezeu). Căutați obscuritatea și anonimatul mai degrabă decât aclamațiile publice astfel încât să fiți dornici să-L mulțumiți pe Dumnezeu mai degrabă decât să vă impresionați semenii.
- Cereți-I lui Isus să vă întărească activitățile și cultivați o atitudine de dependență față de El, chiar în domeniile în care aveți cunoștințe și abilități.
- Controlați tentațiile pe măsură ce se ivesc (pofa cărării, pofa ochilor, lăudăroșia vieții) și transformați aceste momente în ocazii de a vă întoarce ochii spre Isus.
- Experimentați în rugăciune. De exemplu încercați să vă rugați pentru necunoscuții pe care îi întâlniți în timp ce umblați, așteptați, conduceți mașina. Cereți-I Domnului să vă direcționeze rugăciunile și ascultați îndemnul și impresiile Lui. Treceți dincolo de preocupările voastre și deveniți canale ale harului lui Dumnezeu și milei Lui față de alții.
- Dezvoltați-vă capacitatea de a percepe frumusețea și lucrurile meșteșugite lăsate de Dumnezeu în natură, atunci când umblați sau conduceți: plante, flori, păsări, copaci, vântul, norii, culoarea cerului, și așa mai departe. Învățați să savurați minunile ordinii create, pentru că ele arată dincolo de ele însele spre prezența și mintea extraordinară a Creatorului.
- Transformați celelalte plăceri ale acestei vieți (timpul petrecut cu prietenii apropiați, savurarea muzicii mari, a bucatelor, etc.) în surse ale adorării Celui care a făcut posibile aceste lucruri. Cultivați simțul recunoștinței pentru bunătatea vieții și pentru milosteniile tandre ale lui Dumnezeu, care sunt adeseori trecute cu vederea.

- Cereți harul de a vedea fiecare persoană pe care o întâlniți și fiecare împrejurare cu care vă confrunțați ca pe un dar al lui Dumnezeu. Fie că aceste experiențe sunt amare sau dulci, conștientizați-le ca venind de la El cu un scop. Căutați sacrul în toate lucrurile și luați în seamă și urâtul, și pe cei care deobicei sunt trecuți cu vederea. Amintiți-vă că harul suplimentar (extra - harul) de care avem nevoie în viețile noastre, are un scop.
- Deoarece tindem să trăim în viitor, încercați câteodată să opriți timpul, printr-un exercițiu prin care vă plasați și savurați momentul prezent. Conștientizați că Isus este cu voi și în voi în chiar acest moment și mulțumiți-I pentru că nu vă va lăsa și nu vă va părăsi nici în cele mai neînsemnate lucruri (Deuteronom 31:6; Evrei 13:5).

Intimitate și acțiune, singurătate și angajament, interioritate și exterioritate, chemare și caracter, odihnă și muncă – ambele fațete ale fiecărui spectru sunt importante. O viață echilibrată între *a fi* și *a face* va hrăni atât refacerea interioară cât și aplicația practică.

Capitolul 23

Spiritualitatea ca proces

Încredere, recunoștință și mulțumire

Cultura noastră ne învață că oamenii sunt în principiu buni și că problemele lor interioare sunt rezultatul unor împrejurări exterioare. Însă Isus ne-a învățat că nici un proces care acționează dinspre exterior înspre interior nu va putea să îndrepte condiția umană, deoarece problemele noastre fundamentale izvorăsc din interior (Marcu 7:20-23). Sfințenia nu poate fi atinsă niciodată prin mimarea unei alte forme de a fi. În schimb, ea este un dar pe care Dumnezeu îl sădește în inima celor care au crezut în Hristos. Toată sfințenia este sfințenia lui Dumnezeu în noi – viața lui Hristos din noi înșine. Astfel, procesul de sfințire reprezintă o difuzie treptată a acestei vieți din interior (a fi) înspre exterior (a face), astfel încât să devenim, în acțiunile noastre, ceea ce suntem deja în esență. Eforturile noastre dezvăluie fidel ceea ce se află înăuntrul nostru, prin urmare, atunci când suntem dominați de carne, vom împlini poftele firii pământești, iar când umblăm călăuziți de Duhul vom aduce roada Duhului (Galateni 5:16-26).

Un proces din interior înspre exterior

Sfințenia este o calitate nouă a vieții care decurge progresiv din interior înspre exterior. Așa cum arată J.I. Packer în *Ține pasul cu Duhul*, natura sfințeniei este aceea de transformare prin consacrare; contextul sfințeniei este justificarea prin Isus Hristos; rădăcina sfințeniei este co-răstignirea și co-învierea cu Isus Hristos; agentul sfințeniei este Duhul Sfânt; experiența sfințeniei este una de conflict; regula sfințeniei este Legea lui Dumnezeu revelată; iar inima sfințeniei este spiritul iubirii. Atunci când ajungem să îl cunoaștem pe Isus suntem destinați cerului, deoarece El și-a sădit deja viața Sa cerească în noi. Procesul din interior spre exterior al vieții spirituale este dezvăluirea treptată a neprihănirii acestei împărății. Aceasta implică o sinergie divin-umană a dependenței și disciplinei pentru ca puterea Duhului să se manifeste prin formarea unor obiceiuri sfinte. După cum spunea Sfântul Augustin, „Fără Dumnezeu, noi nu putem; fără noi, El nu voiește”. Harul în disciplină și disciplina cu har merg mână în mână, astfel încât sfințenia dată de Dumnezeu se manifestă prin acte de ascultare. Formarea spirituală nu e o chestiune de pasivitate totală sau efort moral fără sprijin, ci ea implică o receptivitate sporită la inițiativele pline de har ale lui Dumnezeu. Sfintele obiceiuri ale cufundării în Scriptură, recunoașterii lui Dumnezeu în toate lucrurile și ascultarea învățată, toate ne fac mai receptivi la influxul de har și ne purifică aspirațiile și faptele.

“Prea iubiților, dacă nu ne osândește inima noastră, avem îndrăzneală la Dumnezeu” (1 Ioan 3:21). Este înțelept să ne formăm obiceiul de a-l invita pe Dumnezeu să ne cerceteze sufletele și să scoată la iveală “orice cale rea” (Psalmul 139:23) din noi. O

atenție susținută acordată sufletului, izvorul faptelor noastre, este esențială în cadrul procesului formativ. Prin invitarea lui Isus să ne cerceteze intențiile și prioritățile, ne deschidem beneficei, însă adesea dureroasei Sale lucrări de a ne expune strategiile manipulative și egoiste, împietrirea inimii (adesea mascată prin activități religioase), resentimentele mânate competitiv și mândria. „O înțelegere umilă a sinelui tău este o cale mai sigură către Dumnezeu decât o căutare profundă după cunoaștere” (Thomas à Kempis, *Imitarea lui Hristos*). Rugăciunea prin care ne autoexaminăm sau analiza zilnică a faptelor noastre în prezența lui Dumnezeu ne va face capabili să coborâm sub stratul de suprafață al emoțiilor și acțiunilor noastre și să identificăm tipare păcătoase care necesită pocăință și reînnoire. Întrucât formarea spirituală este un proces, este bine să compari persoana care ești în prezent cu cea care ai fost. Progresezi în calități plăcute lui Hristos precum iubire, răbdare, bunătate, iertare, compasiune, înțelegere, umilință și speranță? Pentru a-ți veni în sprijin, iată o suită de rugăciuni pentru examinare și încurajare, care cuprinde cele zece porunci, Rugăciunea Domnului, Fericirile, cele șapte păcate capitale, cele patru virtuți cardinale și cele trei virtuți teologice, precum și Rода Duhului. Aceasta poate servi drept instrument de diagnosticare spirituală:

Cercetează-mă, Dumnezeule, și cunoaște-mi inima;
Încearcă-mă, și cunoaște-mi gândurile!
Vezi dacă sînt pe o cale rea,
Și du-mă pe calea vecinicii! (Psalmul 139:23-24)

Păzește-ți inima mai mult decât orice,
Căci din ea ies izvoarele vieții. (Proverbe 4:23)

Cele zece porunci
Să nu ai alți dumnezei afară de Mine.
Să nu-ți faci idoli.
Să nu iei în deșert numele Domnului Dumnezeului tău.
Adu-ți aminte de ziua de odihnă ca să o sfințești.
Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta.

Să nu ucizi.
Să nu comiți adulter.
Să nu furi.
Să nu mărturisești strâmb împotriva aproapelui tău.
Să nu poftești ce nu e al tău.

Rugăciunea Domnului

Tatăl nostru care ești în ceruri,
sfințească-se numele Tău,
vie împărăția Ta,
facă-se voia Ta,
precum în cer așa și pe Pământ.
Pâinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi
și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri
și nu ne duce pe noi în ispită
ci ne izbăvește de cel rău.
Căci a Ta este împărăția și puterea și slava, în veci, Amin.

Fericirile

Sărăcia în duhul (nimic în afara harului lui Dumnezeu)
Plânsul (remușcarea, căința)
Blândețea (smerenia, umilința, docilitatea)
Foamea și setea după neprihănire
Milostiv față de alții
Curățenia inimii (dorindu-L pe Hristos mai presus de orice altceva)
Făcător de pace
Purtând prigoana pentru neprihănire

Cele 7 păcate capitale

Mândria
Iubirea de arginți
Invidia
Mânia
Lenea
Desfrânarea
Lăcomia (mâncare, băutură)

Cele patru virtuți cardinale și cele 3 virtuți teologice

Prudența (înțelepciune, discernământ, gândire limpede, naturalețe)
Temperarea (moderație, autocontrol)
Dreptatea (justețe, onestitate, credincioșie, integritate)

Tăria (curaj, convingere)
Credința (credință și încredere în caracterul și lucrarea lui Dumnezeu)
Nădejdea (anticiparea promisiunilor lui Dumnezeu)
Dragoste (dorind ce e cel mai bine pentru ceilalți, compasiune)

Roadă Duhului

Dragostea
Bucuria
Pacea
Îndelunga răbdare
Bunătatea
Facerea de bine
Credincioșia
Blândețea
Autocontrolul

Slăbirea controlului și renunțarea la urmărirea rezultatelor

Unul dintre marii inamici ai spiritualității ca proces este dorința de a ne controla mediul și de a determina rezultatele eforturilor noastre. Mulți dintre noi au o înclinație naturală spre a manipula lucrurile, a le acapara, deține și controla. Cu cât căutăm mai mult să ne conducem lumea, cu atât mai mult vom opune rezistență conducerii ei de către Hristos; cei ce apucă lucrurile, se agață de ele, se tem de a fi apucați de Dumnezeu. Însă până când nu vom renunța la stăpânirea asupra propriilor noastre vieți, nu vom simți ușurarea sfântă de a ne abandona scopurilor bune și pline de iubire ale lui Dumnezeu.

Thomas Merton spunea astfel în *Noi semințe de contemplare*:

Aceasta este una dintre principalele contradicții pe care păcatul le-a adus în sufletele noastre: trebuie să fim duri cu noi înșine pentru a ne împiedica să muncim fără rost pentru ceea ce este amar și lipsit de bucurie; și trebuie să ne forțăm să luăm ceea ce este ușor și plin de fericire, ca și când acest lucru ar fi contrar intereselor noastre, deoarece pentru noi linia minimei rezistențe conduce către cele mai mari greutăți și uneori, cel mai ușor lucru din lume, poate fi pentru noi cel mai dificil de făcut.

Rezistența noastră la conducerea de către Dumnezeu se extinde chiar și asupra încercărilor noastre, prin rugăciune, de a-l convinge pe Domnul să ne binecuvânteze

planurile și să ne satisfacă nevoile după cum considerăm că este mai bine. În loc să căutăm voia lui Dumnezeu prin rugăciune, sperăm să-l convingem să ne îndeplinească propria voință. Astfel, chiar și în rugăciunile noastre, putem adopta mentalitatea unui consumator, mai degrabă decât pe aceea a unui slujitor.

Poate că cea mai dureroasă lecție pe care o au de învățat credincioșii este înțelepciunea de a fi dedicați procesului și de a renunța la urmărirea rezultatelor.

Oportunitate	Supunere	Rezultat
Suveranitate divină	Responsabilitate umană	Suveranitate divină

Avem puțin control asupra oportunităților pe care le întâlnim și asupra rezultatelor eforturilor noastre, însă putem fi ascultători în timpul procesului.

Visele distorsionate și ambițiile egoiste trebuie să dispară înainte de a putea afla calea spre înviere. Nu putem fi receptivi la scopurile lui Dumnezeu până când nu ne abandonăm strategiile de control și nu recunoaștem stăpânirea sa exclusivă asupra vieților noastre. La început, această abandonare față de viața lui Hristos în noi pare a fi o cale de renunțare, însă de cealaltă parte a renunțării descoperim că de fapt aceasta este calea de afirmare. “Fiindcă oricine va voi să-și scape viața, o va pierde; dar oricine își va pierde viața pentru Mine, o va mântui” (Luca 9:24). Cu cât ne înțelegem mai bine sărăcia și slăbiciunea spirituală, cu atât vom fi mai doritori să îl invităm pe Isus să crească, pentru ca noi să ne putem micșora (Ioan 3:30).

O altă cale pentru a rămâne în cadrul procesului este aceea de a învăța să *primim fiecare zi, cu tot ce aduce ea*, ca fiind dată de mâna lui Dumnezeu. În loc să privim

caracterul lui Dumnezeu prin perspectiva circumstanțelor noastre, ar trebui să ne privim propriile circumstanțe prin perspectiva caracterului lui Dumnezeu. Deoarece caracterul lui Dumnezeu este neschimbător și bun, oricare sunt circumstanțele pe care El le permite în viața copiilor Lui, acestea sunt spre binele lor, chiar dacă nu par astfel la momentul respectiv. Întrucât voia Sa pentru noi este „cea bună, plăcută și desăvârșită” (Romani 12:2), toate încercările, dezamăgirile, pașii înapoi, sarcinile și adversitățile pe care le întâlnim sunt, din punct de vedere al avantajelor eterne, locul împărăției și binecuvântării lui Dumnezeu. Această perspectivă din Romani 8:28-39 poate schimba modul în care ne rugăm. În loc să-I cerem Domnului să schimbe circumstanțele după voia noastră, Îi putem cere să folosească aceste circumstanțe pentru a ne schimba pe noi. Dacă realizăm că „suferințele din vremea de acum nu sunt vrednice să fie puse alături cu slava viitoare, care are să fie descoperită față de noi” (Romani 8:18), vom putea simți „părtășia cu suferințele [lui Hristos]” prin „puterea învierii Lui” (Filipeni 3:10). Astfel, Blaise Pascal se ruga în *Gândurile* sale:

Ajută-mă să primesc în mod consecvent toate felurile de întâmplări. Pentru că nu știm ce să cerem și nu putem să cerem o anumită întâmplare în locul alteia fără presupunere. Nu ne putem dori o anumită acțiune fără să ne asumăm rolul de judecător și responsabilitatea pentru ceea ce, în înțelepciunea Ta, ai putea ascunde de mine. O, Doamne, știu un singur lucru, acela că este bine să Te urmez și rău să păcătuiesc față de tine. În afară de asta, nu știu ce este bine pentru mine, fie sănătate sau boală, bogăție sau sărăcie sau orice altceva în lumea aceasta. Această cunoaștere depășește atât înțelepciunea oamenilor cât și pe cea a îngerilor. Ea se află ascunsă în secretele providenței Tale pe care o ador și pe care nu voi îndrăzni să o disec.

Suntem prin excelență ființe spirituale și fiecare „azi” pe care îl primim cu recunoștință din mâinile Domnului contribuie la pregătirea noastră pentru destinul nostru glorios și etern în prezența Lui. În „sacralitatea momentului prezent”, așa cum îl descria Jean-Pierre de Caussade, „Se cuvine ca dacă suntem nemulțumiți cu ceea ce ne oferă Dumnezeu în

fiecare clipă, să fim pedepsiți prin a nu putea găsi nimic altceva care să ne bucure” (*Abandonare față de divina providență*). Atunci când învățăm să iubim voia lui Dumnezeu, putem să ne bucurăm de momentul prezent ca de o sursă de formare spirituală.

Pe măsură ce devenim tot mai dependenți de viața lui Hristos și mai puțin dependenți față de a noastră, împlinirea primirii vieții Lui înlocuiește treptat frustrarea pe care ne-o dă încercarea de a ne-o crea pe a noastră. În acest loc de dependență conștientă, Dumnezeu ne modelează după chipul Fiului Său. Aici trebuie să ne încredem în El în privința rezultatului, deoarece nu putem măsura sau cuantifica viața spirituală. Știm că ne aflăm într-un proces de formare și că Dumnezeu nu și-a terminat planul cu noi, însă trebuie să ne amintim și că nu putem controla sau crea produsul. Mai mult decât atât, nu putem să ne măsurăm lucrarea de slujire sau impactul asupra altora în această viață. Dacă uităm acest lucru, vom fi grăbiți să îndeplinim lucruri semnificative după standardele de măsurare ale lumii. François Fénelon observa că „sufletul, prin neglijarea lucrurilor mărunte, devine obișnuit cu lipsa credincioșiei” (*Perfecțiunea creștină*). Credincioșia în cele mai mici lucruri este cea care conduce la credincioșia și în cele mari (Luca 16:10). Henri Nouwen obișnuia să-L roage pe Dumnezeu să îl scape de întreruperi pentru a putea să-și continue lucrarea de slujire. „Apoi mi-am dat seama că întreruperile *sunt* lucrarea mea de slujire”. Ca slujitori și ambasadori ai Regelui, trebuie să fim ascultători în procesul zilnic, chiar și atunci când nu vedem diferența pe care o aduce ascultarea noastră.

Cultivarea unei inimi recunoscătoare

Un tânăr care avea o mână bandajată s-a apropiat de funcționarul de la ghișeul poștal. „Domnule, puteți vă rog să-mi scrieți adresa pe această carte poștală?” Funcționarul a acceptat bucuros și apoi a acceptat să scrie și un mesaj pe cartea poștală.

Apoi a întrebat: „Pot să vă mai ajut cu ceva?” Tânărul a privit ilustrata și a spus: „Da, să adăugați un P.S.: Te rog să-mi scuzi scrisul urât.”

Suntem un popor nerecunoscător. Scriind despre ființa umană în *Însemnări din subteran*, Dostoievsky spunea: „Dacă nu este prost, atunci înseamnă că este înfiorător de nerecunoscător! Fenomenal de nerecunoscător. De fapt, cred că cea mai bună definiție a omului este aceea de biped nerecunoscător.” Relatarea lui Luca despre curățirea celor zece leproși subliniază tendința omului de a se aștepta să primească har ca și când i s-ar cuveni și de a uita să mulțumească lui Dumnezeu pentru darurile Sale. „Oare n-au fost curățiți toți cei zece? Dar ceilalți nouă, unde sînt? Nu s-a găsit decît străinul acesta să se întoarcă și să dea slavă lui Dumnezeu?” (Luca 17:17-18).

Amintiți-vă: Eliberarea de către Dumnezeu în trecut

Calendarul nostru rezervă o zi pentru a-i mulțumi Domnului pentru multele Lui daruri și chiar și acea zi este consumată mai mult pentru îmbuibare decât pentru recunoștință. Calendarul vechi al Israelului includea mai multe sărbători anuale menite să reamintească oamenilor de actele de eliberare și purtare de grijă ale lui Dumnezeu, astfel încât ei să își reînnoiască simțul recunoștinței și încrederea în Domnul.

În ciuda acestui fapt, ei au uitat: „ei s-au răsculat și s-au răzvrătit împotriva Ta... nu și-au adus aminte de mulțimea îndurărilor tale... au uitat curând lucrările Lui” (Neemia 9:26; Psalm 106:7, 13). Profetul Osea a surprins esența acestui declin către nerecunoștință: „Dar când au dat de pășune, s-au săturat, și când s-au săturat, inima li s-a umflat de mândrie; de aceea M-au uitat” (13:6). Când ne merge bine, avem tendința de a crede că bunăstarea ni se datorează; această iluzie ne face să cădem în nebunia mândriei; mândria ne face să uităm de Dumnezeu și ne împinge să ne bazăm pe noi înșine în locul Creatorului nostru; această uitare conduce întotdeauna la nerecunoștință.

Cu secole în urmă, Moise i-a avertizat pe fiii lui Israel că vor fi tentați să-l uite pe Domnul atunci când vor începe să se bucure de binecuvântările țării promise. „Ia seama să nu ți se umfle inima de mândrie și să nu uiți pe Domnul Dumnezeul tău, care te-a scos din țara Egiptului, din casa robiei... Vezi să nu zici în inima ta: `Tăria mea și puterea mâinii mele mi-au câștigat aceste bogății` ” (Deuteronom 8:14, 17). Antidotul acestei otrăvi sufletești se găsește în versetul următor: „Ci adu-ți aminte de Domnul Dumnezeul tău, căci El îți va da putere să le câștigi ” (8:18).

Predispoziția noastră spre uitare este un semn al căderii noastre. Datorită acestui fapt, ar trebui să privim aducerea aminte și recunoștința ca pe o disciplină, un act zilnic și intenționat, o alegere conștientă. Dacă ea se limitează la momente spontane de recunoștință emoțională, se va eroda treptat și vom uita tot ceea ce a făcut Dumnezeu pentru noi, considerând harul Lui ca ceva ce ni se cuvine de la sine.

Amintiți-vă: Darurile lui Dumnezeu în prezent

„Răzvrătirea împotriva lui Dumnezeu nu începe cu pumnul încleștat al ateismului, ci cu inima mulțumită a celui pentru care `mulțumesc` este redundant” (Os Guinness, *În două minți*). Apostolul Pavel expune eroarea acestui fel de a gândi atunci când întreabă: „Ce lucru ai, pe care să nu-l fi primit? Și dacă l-ai primit, de ce te lauzi ca și cum nu l-ai fi primit?” (1 Corintieni 4:7). Chiar ca și credincioși în Hristos, trecem în mod natural cu vederea faptul că tot ceea ce avem și suntem – sănătatea, inteligența, abilitățile, propriile noastre vieți – sunt daruri primite din mâna lui Dumnezeu și nu propria noastră creație. Înțelegem acest lucru, însă puțini dintre noi își recunosc în mod activ de-a lungul săptămânii, dependența de Domnul. Rareori revedem numeroasele daruri de care ne bucurăm în prezent. Și astfel uităm.

Tindem spre două extreme atunci când uităm să ne reamintim darurile lui Dumnezeu în viețile noastre. Prima extremă este presupunerea, iar aceasta este greșeala despre care am discutat. Când lucrurile merg după placul nostru, este posibil să-l uităm pe Dumnezeu sau să ne gândim la el într-o manieră superficială sau mecanică. Cealaltă extremă o reprezintă resentimentul și amărăciunea datorate unor circumstanțe dificile. Atunci când întâmpinăm obstacole sau suferim pierderi, ne întrebăm de ce nu ne merge la fel de bine ca altora și dezvoltăm un tipar mental de văicăreală și lamentare. Putem să punem aceasta pe seama „ghinionului” sau a altor circumstanțe nefericite, însă în cele din urmă totul se reduce la nemulțumirea față de darurile și grija lui Dumnezeu. Această lipsă de mulțumire și recunoștință derivă parțial din eforturile noastre de a ne controla viețile în ciuda a ceea ce Hristos dorește sau nu dorește să avem. De asemenea, ea izvorăște și din

tendința noastră de a ne concentra mai degrabă asupra lucrurilor care ne lipsesc, decât asupra lucrurilor minunate pe care le-am primit deja.

„Bucurați-vă întotdeauna; rugați-vă neîncetat; mulțumiți lui Dumnezeu pentru toate lucrurile; căci aceasta este voia lui Dumnezeu, în Hristos Isus, cu privire la voi” (1 Tesaloniceni 5:16-18). Nu putem să mulțumim și să ne lamentăm în același timp. A mulțumi înseamnă să ne amintim binecuvântările spirituale și materiale pe care le-am primit și să fim mulțumiți cu ceea ce Domnul nostru iubitor ne dă, chiar și atunci când acest lucru nu corespunde cu ceea ce ne-am dorit noi. Recunoștința este o alegere, nu doar un sentiment, și necesită efort mai ales în momente dificile. Însă cu cât mai mult alegem să trăim în disciplina recunoștinței conștiente, cu atât aceasta devine mai naturală și cu atât mai conștienți suntem de întâmplările mărunte de pe parcursul zilei, pe care înainte le treceam cu vederea. G.K. Chesterton avea o modalitate de a aprecia aceste numeroase daruri mărunte: „Spui o rugăciune înaintea mesei. E bine. Dar eu spun o rugăciune și înainte de concert și de spectacolul de operă, înainte de piesa de teatru și de pantomimă și o rugăciune înainte de a deschide o carte și înainte de a desena, a picta, a înota, a face scrimă, de a boxa, a te plimba, a te juca, dansa și o rugăciune înainte de a înmuia pana în cerneală.” Henri Nouwen observa că „fiecare dar pe care îl apreciez descoperă încă unul și încă unul, până când, în cele din urmă, chiar și cel mai normal, evident și aparent lumesc eveniment sau întâmplare se dovedește a fi plin de har.”

Amintiți-vă: promisiunile lui Dumnezeu pentru viitor

Dacă nu suntem recunoscători pentru eliberarea dată de Dumnezeu în trecut și pentru darurile Sale din prezent, nu vom putea fi recunoscători pentru promisiunile Sale

pentru viitor. Scriptura ne îndeamnă să ne păstrăm speranța în Hristos și să o reînnoim frecvent, astfel încât să păstrăm perspectiva lui Dumnezeu asupra călătoriei noastre în prezent. Planurile Sale pentru copiii Săi depășesc imaginația noastră și intenția Sa este să înnoiască toate lucrurile, să șteargă fiecare lacrimă și să „arate nemărginita bogăție a harului Său, în bunătatea Lui față de noi în Hristos Isus” în veacurile viitoare (Efeseni 2:7).

Creați-vă obiceiul exercițiului zilnic, fie la începutul fie la sfârșitul zilei, de a trece în revistă darurile lui Dumnezeu din trecut, prezent și viitor. Această disciplină va fi plăcută lui Dumnezeu, deoarece va cultiva în voi o inimă plină de recunoștință și mulțumire continuă.

Secretul mulțumirii

„Ne dorim o cursă completă în căutarea perpetuă a capătului curcubeului, niciodată onestă, sau bună, sau fericită *acum*, ci folosită întotdeauna drept combustibil pentru a aduna pe altarul viitorului fiecare dar real care ne este oferit în prezent”. Sfatul diabolic al unchiului Screwtape pentru nepotul său Wormwood în cartea lui C.S. Lewis *Scrisorile lui Screwtape*, este un memento al faptului că cei mai mulți dintre noi trăim mai mult în viitor decât în prezent. Cumva, credem că zilele care vor urma vor compensa pentru ceea ce percepem ca lipsuri în prezent. Ne gândim „atunci când voi avea lucrul acesta sau când se va întâmpla lucrul acela, atunci voi fi fericit”, însă acesta este un exercițiu de autoamăgire, care pierde din vedere faptul că chiar și atunci când primim ceea ce ne dorim, acest lucru nu ne aduce niciodată ceea ce promitea să aducă.

Cei mai mulți dintre noi nu știm cu exactitate ce ne dorim, însă suntem siguri că nu avem acel lucru. Mânați de nemulțumire, căutăm comoara de la capătul curcubeului și rareori ne adăpăm de la fântâna momentului prezent, care este tot ceea ce am avut vreodată. Adevărul este că dacă nu suntem mulțumiți cu ceea ce avem, nu vom fi niciodată mulțumiți cu ceea ce ne dorim.

Adevărata problemă în ceea ce privește mulțumirea, este dacă conținutul vieților noastre (de exemplu, bani, poziție socială, familie, circumstanțe) e determinat de Hristos sau de noi înșine. Când încercăm să controlăm acest conținut, recurgem inevitabil la criteriul comparației pentru a stabili cum ar trebui acesta să arate. Se naște o problemă: comparația este inamicul mulțumirii – căci întotdeauna vor exista oameni care vor avea o calitate mai bună sau o cantitate mai mare din ceea ce credem că ar trebui să avem și noi. Datorită acestui fapt, comparația conduce la invidie. În loc să ne iubim aproapele, descoperim că iubim ceea ce are el.

La rândul ei, invidia duce la o atitudine competitivă. Ne găsim în situația de a concura cu alții pentru resursele limitate la care considerăm că suntem îndreptățiți. Competiția devine adesea un vehicul prin intermediul căruia căutăm să dăm autenticitate identității noastre sau să ne demonstrăm capacitățile. Acest tip de competiție ne ispitește să ne compromitem caracterul. Când ne dorim destul de tare un anumit lucru, putem fi dispuși să ne călcăm în picioare propriile convingeri pentru a-l obține. Ne descoperim luând-o pe scurtătură, distorsionând adevărul, trișând sau folosind oamenii ca instrumente pentru îndeplinirea scopurilor noastre personale.

Numai atunci când îi permitem lui Hristos să stabilească conținutul vieților noastre, putem descoperi secretul mulțumirii. În loc să ne comparăm cu alții, trebuie să ne dăm seama că doar Domnul știe ce este mai bine pentru noi și ne iubește destul de mult pentru a folosi circumstanțele noastre din prezent în vederea împlinirii binelui veșnic. Putem fi mulțumiți când ne punem speranța în caracterul Său mai degrabă decât în propria noastră viziune despre cum ar trebui să arate viețile noastre.

Scriind din închisoare credincioșilor din Filipi, Pavel spunea „m-am deprins să fiu mulțumit cu starea în care mă găsesc. Știu să trăiesc smerit, și știu să trăiesc în belșug. În totul și pretutindeni m-am deprins să fiu sătul și flămând, să fiu în belșug și să fiu în lipsă” (Filipeni 4:11-12). Mulțumirea nu se găsește în a avea totul, ci în a fi satisfăcuți cu tot ceea ce avem. Așa cum i-a spus Apostolul Pavel lui Timotei „noi n-am adus nimic în lume, și nici nu putem să luăm cu noi nimic din ea. Dacă avem, dar, cu ce să ne hrănim și cu ce să ne îmbrăcăm, ne va fi de ajuns” (1 Timotei 6:7-8). Pavel a recunoscut dreptul lui Dumnezeu de a-i stabili circumstanțele vieții, chiar dacă acest lucru ar fi însemnat să rămână fără nimic. Mulțumirea lui era înrădăcinată nu în cât de multe bogății avea, ci în Cel care îl avea pe el. Iov a înțeles acest lucru atunci când a zis „Gol am ieșit din pântecul mamei mele, și gol mă voi întoarce în sânul pământului. Domnul a dat, și Domnul a luat, - binecuvântat fie numele Domnului” (Iov 1:21). Cu cât abandonăm mai multe dintre lucrurile trecătoare, cu atât dobândim mai multe dintre comorile eterne. Sunt momente în care Dumnezeu ne ia jucăriile pentru a ne forța să ne canalizăm afecțiunea înspre ființa și caracterul lui Hristos.

O înțelegere biblică a mulțumirii conduce la un sens al puterii noastre în Hristos. „Pot totul în Hristos, care mă întărește” (Filipeni 4:13). Așa cum spunea Petru,

„Dumnezeiasca Lui putere ne-a dăruit tot ce privește viața și evlavia” (2 Petru 1:3). „Nu că prin noi înșine sîntem în stare să gîndim ceva ca venind de la noi. Destoinicia noastră, dimpotrivă, vine de la Dumnezeu” (2 Corinteni 3:5). Mulțumirea nu este realizarea a ceea ce ne dorim, ci conștientizarea faptului că avem deja atât de multe în Hristos.

O viziune a puterii noastre în Hristos ne ajută să răspundem semenilor noștri cu compasiune mai degrabă decât cu spirit de competiție, deoarece înțelegem că nevoile noastre fundamentale sunt împlinite prin siguranța și sensul pe care le-am găsit în El. Deoarece suntem întregi în Hristos, suntem liberi să îi slujim pe alții, în loc să îi folosim în căutarea noastră de a ne împlini nevoile. Astfel suntem eliberați ca să căutăm caracterul mai degrabă decât confortul, convingerile mai degrabă decât compromisul.

Observați contrastul dintre cele patru perechi pe orizontală din acest grafic:

CINE DETERMINĂ CONȚINUTUL VIETII TALE?	
TU ÎNSUȚI	HRISTOS
Comparație ↓ Invidie ↓ Competiție ↓ Compromis	Mulțumire ↓ Competență ↓ Compașiune ↓ Caracter

Pe măsură ce învățăm secretul mulțumirii, vom fi tot mai puțin impresionați de cantitate, mai puțin mânați să obținem lucruri, mai puțin grăbiți, mai vii față de harul momentului prezent.²

² Pentru citatele biblice a fost folosit □ traducerea Dumitru Cornilescu în limba română □.